

ANALIZA: KOSTUNICA RAZLJUTIO TRIBUNAL

Author: [Chris Stephen](#)

Najava jugoslavenskog predsjednika - da ce sprijeciti daljnja izrucenja optuzenih u Hag - razbjesnela je zvanicnike Tribunala.

U Hagu, su proteklog tjedna, svi vec bili zaokupljeni iscekivanjem preuranjenog bozicnog poklona - presudi Biljani Plavsic, toj prvoj "krupnijoj zvjerki" medju osumnjicenicima. No, onda je jugoslavenski predsjednik Vojislav Kostunica priredio pravu senzaciju.

U ponedjeljak londonski je Tajms (Times) prenio Kostunicinu izjavu, po kojoj ce on sprecavati svako daljnje prosljedjivanje osumnjicenih osoba u Hag.

Kostunicin kabinet porekao je ove navode, tvrdeci da u navedenoj izjavi to pitanje nije ni spominjano. Kostunica je samo, prema izjavama njegovih suradnika, optuzio Tribunal za pristrasnost, izrazivsi i sumnju da ce se u buducnosti bilo tko od okrivljenih opredijeliti za dobrovoljnu predaju.

Tajms je inace naveo sljedece njegove rijeci: "Mislim da je Haski tribunal jednostran. Za neke od optuzenih bila su date jamstva. To nije bilo postivano i zato, poslije svega, tvrdim da se pred Tribunalom vise nitko nece pojaviti svojevrijedno."

Postoji medjutim i stav da Kostunica, cak i kada bi to zelio, nije u poziciji sprecavati eventualna izrucenja.

On se, naime, upravo suocio s cinjenicom da su zbog apatije biraca propali i drugi izbori za predsjednika Srbije, a uskoro ce - zapravo, vec pocetkom sljedece godine, kada ce Jugoslavija kao takva prestati postojati - doci u poziciju da bude i predsjednik bez zemlje.

No, cak i ukoliko bi na nekim buducim izborima i bio izabran za predsjednika Srbije, on bi morao pridobiti podrsku jugoslavenskog parlamenta da donese kakav-takav zakon koji bi onemogucio izrucenja.

Kostunicina se izjava i u Srbiji opisuje kao neodgovorna i za zemlju potencijalno veoma stetna.

Profesor medjunarodnog prava Vojin Dimitrijevic podvlaci da Kostunica fakticki proturjeci samom sebi: "Predsjednik podrzava zakon i tvrdi da nitko nije iznad njega, [te otuda ni] on ne moze sprecavati izrucenja."

Srpski ministar pravde Vladan Batic izjavio je za stampanje da je republicka vlada "svjesna svojih medjunarodnih obaveza u istoj onoj mjeri u kojoj je svjesna i propusta Haskog tribunala. Medjutim, ona je takodje svjesna i da bi svako odbijanje daljnje suradnje bilo jos tragicnije za Srbiju i njene gradjane."

Kada je o Tribunalu rec, Kostunicini komentari izazvali su ucinak slican padu Cepelina. "Ukoliko su ti navodi zaista točni, i ukoliko su točno prenijeti, u pitanju je, u najmanju ruku, zalostan stav", saopcio je portparol Tribunala Dzim Lendejl (Jim Landale).

Izgleda da je Kostunica ljut zbog toga sto je nekolicini osumnjicenih, iako su se dobrovoljno predali, na

pred-procesnom saslanju ipak saopcano da ce sudjenje morati docekati u zatvoru.

Sve se to dogodilo uprkos cinjenici da je Jugoslavija pruzila jamstva kako ce, ukoliko optuzenici prije sudjenja budu pusteni na slobodu, osigurati njihov povratak u Hag.

Takva su jamstva u ranijim prilikama nekim sudcima bila dovoljna - a najpoznatiji takav slucaj je slucaj Plavsic, u kome ce upravo sljedeceg tjedna biti izrecena presuda, nakon sto je optuzenica u medjuvremenu priznala krivicu za zlocine protiv covjecnosti.

Medjutim, haski zvanicnici upozoravaju da eventualna jamstva nikad ne prihvaca sud kao institucija: jedini koji o tome odlucuju zapravo su suci, koji takvu odluku mogu donijeti tek posto se osumnjicena osoba pojavi pred sudom - a niposto unaprijed.

"Tribunal nikada ne garantira, niti je to u poziciji uciniti, da ce pojedinci, ukoliko se dobrovoljno predaju, automatski biti i privremeno pusteni na slobodu", izjavio je Lendejl za IWPR. "Nitko nije u poziciji jamčiti vam tako nesto."

Cini se da je Kostunicina izjava posljedica nezadovoljstva sto ni celicne garancije Jugoslavije nisu dovoljne da uvjere haske suce da privremeno oslobode osumnjicene - pa cak ni one medju njima koji su se svojevrijem predali.

Ono sto pak zabrinjava zvanicnike Tribunala, pitanje je buducih izrucenja.

Vijece sigurnosti UN-a jos uvijek razmatra prijedlog koji je prije vise od mjesec dana - a nakon sto je Beograd odbio predati jedanaestoricu osumnjicenih, medju kojima je i Ratko Mladic, optuzen za planiranje masakra u Srebrenici - u ime Haga podneo njegov predsjednik Klod Zorda (Claude Jorda).

Slicne probleme Tribunal ima i s Hrvatskom, koja se - uprkos tome sto je odbijena zalba koju je podnijela - jos uvijek protivi izrucenju nekadasnjeg zapovjednika svog Glavnog stozera, Janka Bobetka.

Kostunica nikada nije bio sklon Haskom sudu. Proslogodisnje izrucenje Milosevica on smatra da je bilo protivno tadasnjim jugoslavenskim propisima.

Najnoviji komentari, medjutim, pokazuju da je Kostunica prema Hagu ledeno hladan. U intervjuu za Tajms, on je optuzio Karlu del Ponte (Carla Del Ponte), glavnu tuziteljicu, da u njegovu zemlju unosi "neku vrstu nestabilnosti".

Naravno, Kostunica je na neki nacin u pravu. Del Ponteova i od Beograda i od Zagreba zahtijeva izrucenje najvaznijih osumnjicenih (Mladica, odnosno Bobetka) i time obje vlade prisiljava na neugodan izbor: suprotstaviti se nacionalistima koji su stali u zastitu osumnjicenih, ili - u protivnom - uci u rizik da financijske sankcije Vjeca sigurnosti uguse njihove ionako krhke ekonomije.

Chris Stephen je sef ureda IWPR-a u Hagu.

Location: [Serbia](#)
[Croatia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/analiza-kostunica-razljutio-tribunal>

